

1.10.2025

Asia: HE 106/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosina 2026 ja 2027

Suomen Autokierrätys Oy:n asiantuntijalausunto

Suomen Autokierrätys kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä romutuspalkkiota koskien. Esityksen sisältö vastaa hyvin niitä tavoitteita, jotka Suomen Autokierrätys näkee tärkeiksi ajoneuvokannan uudistamiseksi ja luontoarvojen edistämiseksi. Autokannan uudistamisen kannalta on oleellista pyrkiä vaikuttamaan ajoneuvojen elinkaaren molempiin päihin. Toisaalta uusia vähäpäästöisiä ja teknisesti liikenneturvallisempia autoja täytyy saada lisää markkinaan ja toisaalta vanhojen elinkaaren lopussa olevien autojen pitää poistua autokannasta asianmukaisen kierrätyksen kautta. Autoista kierrätetään ja hyödynnetään Suomessa materiaalina ja uudelleenkäytössä yli 95 % auton painosta. Asianmukainen kierrätys takaa sekä kansallisen että EU-tason vaatimusten täyttymisen. Aiemmat romutuspalkkiokampanjat ovat lisänneet merkittävästi kuluttajien tietoisuutta lainmukaisista kierrätystavoista ja -paikoista.

Autokannan uudistuminen tukee myös autokannan digitalisoitumista ja edistää näin autoihin ja liikenteeseen liittyvien digitaalisten palvelujen syntymistä ja laajentumista. Esityksessä on merkillepantavaa, että hankittavan uuden auton päästörajaa ei ole määrätty liian alas. Tämä on hyvä asia, sillä se mahdollistaa useampien kuluttajien pääsyn hyödyntämään palkkiota, koska hankittavien automallien potentiaalinen määrä kasvaa merkittävästi.

Toinen huomioitava seikka, johon vielä kannattaa kiinnittää huomiota, on määrärahan riittävyys. Aikaisemmat romutuspalkkiokampanjat ovat olleet hyvin suosittuja ja niissä määrärahat on kulutettu lähes saman tien loppuun. Koska kampanjan voi arvioida olevan valtion näkökulmasta vähintäänkin kustannusneutraali, mitään suurta riskiä suuremmankaan palkkiomäärän käyttämiseen ei lähtökohtaisesti ole. Yksi vaihtoehto on varautua lisärahoitukseen, jos kampanjan suosio ylittäisi nyt arvioidut odotukset. Tällöin määrärahaa riittäisi vielä kampanjan loppuvaiheessa.

Suurin huomio kiinnittyy vaatimukseen edellyttää pitkää yhtäjaksoista liikennekäyttöä romutettavaksi tulevalta ajoneuvolta. Liikennekäytöstä poisto mahdollistaa ajoneuvon hetkittäisenkin käyttämättömyyden tiettyjen käyttöön liittyvien kustannusten välttämiseksi. Käytännössä vuosia aidosti liikennekäytössä ollut ajoneuvo ei soveltuisi kampanjassa käytettäväksi, jos yhtäjaksoista liikennekäyttöä ei ole teknisesti riittävästi. Vuosittain kymmenet tuhannet ajoneuvot käyvät lyhyitä aikoja pois liikennekäytöstä, mutta tällaisten ajoneuvojen ajosuoritteet eivät kuitenkaan välttämättä juurikaan eroa niistä, jotka ovat olleet joka päivä liikenteessä. Tällöin esim. päästövaikutukset eivät merkittävästi eroaisi suuntaan tai toiseen. Parasta olisi, jos tällaista yhtäjaksoisen käytön vaatimusta ei määritettäisi, vaan kaikki reksiterissä olevat muuten vaatimukset täyttävät ajoneuvot voitaisiin hyödyntää kampanjassa. Tämä tukisi ennen kaikkea myös sitä, että kannustettaisiin mahdollisesti ympäristön kannalta riskiä aiheuttavat käytöstä jo aidosti poistuneet, mutta reksiteriin jääneet ajoneuvot, paremmin asianmukaiseen kierrätykseen.

Suomen Autokierrätys Oy kannattaa esitystä ja lain soveltamisen aloittamista 1.10.2025, vaikka laki tulisikin voimaan 1.1.2026. Mahdollisten autokierrätyksen ja autokaupan markkinahäiriöiden välttämiseksi Suomen Autokierrätys Oy toivoo hallituksen esityksen käsittelyn kiirehtimistä.

Kunnioittavasti,

Juha Kenraali
toimitusjohtaja
Suomen Autokierrätys Oy